

Jonstrupsamlingens Venner

Skriftlig beretning 2025

26. juni 2025

Denne skriftlige beretning dækker perioden fra sidste års generalforsamling tirsdag d. 28. marts 2024 til og med februar 2025. Også her i foreningens syvende leveår blev alle formidlingsarrangementer gennemført som planlagt. Foreningens medlemstal er nogenlunde konstant, og der er ved udgangen af februar 2025 ca. 80 medlemmer. Desuden er der 14 abonnenter på foreningens nyhedsbrev, som man kan tilmelde sig på samlingens hjemmeside.

Efter generalforsamlingen 2024 konstituerede foreningen sig således: Signe Holm-Larsen formand, Anne Sørensen kasserer, Marianne Hvid sekretær, Jens Bennedsen webmaster, Jette Kirstein medlem; suppleanter er Pia Jeppesen og Connie Nielsen, revisor Troels Raadam og revisorsuppleant Frank Severin Hansen.

Der er fortsat et tæt samarbejde mellem bestyrelsen og de øvrige frivillige i Jonstrupgruppen. Frivilligruppen omfatter nu 10 personer, der bistår ved diverse opgaver, men der er behov for flere frivillige. Opgaverne er mangeartede, så har du tid og lyst at være med, kan du fx blive søndagsvagt, hjælpe med at holde orden i og ændre opsætning af genstande i udstillingen, med videooptagelser, livestreaming og meget andet.

1. Samarbejdet med Furesø Museer og andre organisationer

Samarbejdsaftalen mellem Furesø Museer, Jonstrupsamlingen og Furesø Kommune har igen i år været en vigtig forudsætning for Jonstrupsamlingens aktivitetsniveau. Året 2025 er den gældende aftales sidste år. Furesø Museer og Jonstrupsamlingen har derfor efter parternes årlige dialogmøde i januar 2025 fremsendt en fælles anbefaling af en ny aftaleperiode. Den håber vi vil blive gennemført og den årlige bevilling fastholdt, så foreningen fortsat kan disponere over 25.000 kr. til formidling, mens 15.000 kr. er afsat til samlingens rengøring og vedligeholdelse mv.

Januar 2025 blev stillingen som museumsinspektør ved Mosegaarden genbesat med historikeren Dragan Jovanovic. Vi ser frem til et godt samarbejde med ham som vores kontaktperson til Furesø Museer og glæder os til at kunne trække på hans store faglige viden.

Samlingen ønsker også at takke for fortsat godt samarbejde med en række andre organisationer, bl.a. Jonstrup89, Ballerup Museum, Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie, Værløseegnens Historiske Forening og Ballerup Historiske Forening mfl.

2. Samlingens åbningstider

Jonstrupsamlingen kan uændret besøges:

- På *åbningssøndage*, idet samlingen principielt er åben kl. 14-16 den første søndag månedligt bortset fra juli.
- Ved *besøg og rundvisninger* på andre tidspunkter efter aftale – det er i 2024 sket ca. 4-5 gange.
- Hertil kommer, at interessen for vore *informationsfoldere* om den i 2022 etablerede QR-rute om seminariets bygningshistorie, stadig er betydelig. Folderne, som er tilgængelige via to udendørs plastickassetter ved de to indgange til området; har vi i løbet af 2024 fyldt op adskillige gange.

3. Gennemførte arrangementer i perioden

Siden sidste generalforsamling er der i 2024 gennemført otte *søndagsfortællinger* – alle på månedens første søndag, bortset fra august, hvor åbningssøndagen på grund af sommerferien blev udsat en uge.

- 7. april fortalte Chr. Larsen, seniorforsker og arkivar ved Rigsarkivet i København, om *læreren som den gode landmand*, om skoleloddens historie fra landboreformerne i 1780'erne og frem til ca. år 1900, hvor skolehaven og skolejorden var en del af lærerlønnen og nødvendig for at brødføde læreren og hans familie.
- 5. maj berettede Per Lotz fra Værløseegnens Historiske Forening først om *møllerne i Jonstrup*: om Jonstrup Vandmølle, om Møledammen og Møllemosen og om vindmøllen, og bagefter så man stederne, hvor de har ligget.
- 2. juni fortalte Jonstrupsamlingens frivillige om *seminaristliv på Jonstrup*, om kostskoleliv i hverdag og fest, om indførelse af el og vand og om seminariet under 2. verdenskrig, og bagefter besøgte man seminariebygningerne.
- 11. august var der igen slægtsforskningsdag ved Marianne Hvid fra frivilliggruppen.
- 1. september berettede Gurli Thuneby fra Værløseegnens Historiske Forening om *Jonstruplejerens historie og flygtningeinvasjonen i 1945*. Det velbesøgte arrangement blev gennemført i samarbejde med Ballerup Museum.
- 6. oktober fortalte Per K. Larsen fra Jonstrup89 om *Jonstrup fra landsby til moderne forstad*, hvor byen har mangedoblet sit indbyggertal, og om hændelser undervejs, der har været bestemmende for byens udvikling.
- 3. november berettede Ole B. Kristensen fra Værløseegnens Historiske Forening om *Slaget om seminariet under englandskrigen 1807*, som var årsag til, at Danmarks første dansksprogede lærerseminarium kom til Jonstrup i 1809, og om samlingens lille kanonkugle, der blev fundet, forsvandt og fundet igen.
- 1. december holdt Ole Sterndorff og frivilliggruppen *julestue i Jonstrupsamlingen* med sang, musik og julehistorie samt en udstilling af gamle julebøger.
- Hertil kom festivalen *"Historiske dage"* i Øksnehallen d. 9. og 10. marts 2024, hvor vi deltog på den velbesøgte stand for Skolehistorie med mange interesserede gæster.

I 2025 har der før generalforsamlingen været afholdt tre arrangementer:

- 5. januar holdt repræsentanter for Jonstrupsamlingens Venner *Nytårsåbent*, hvor medlemmer og andre interesserede kunne drøfte ideer og forslag til samlingens aktiviteter nu og i fremtiden.
- 2. februar berettede Signe Holm-Larsen fra frivilliggruppen om, hvorfor *Jonstrup Seminarium i 1955 flyttede til netop Lyngby* og om de langstrakte forhandlinger forud for flytningen.
- 2. marts fortalte Morten Mortensen, tidligere museumsinspektør ved Furesø Museer, om *pionerer i friskolebevægelsen* og om deres idealer i mødet med virkeligheden.

4. Andre arrangementer og aktiviteter mv.

I det forløbne år videreførtes samlingens aktuelle særudstilling om anskuelsestavlerne; den forventes sommeren 2025 afløst af en ny særudstilling med arbejdstitlen *lærervilkår gennem 200 år*. Her belyses de vilkår, som seminaristerne mødte i landsbyskolerne efter lærereksamen, fx elevernes fremmøde, de materialer der var til rådighed, ansættelsesvilkår, løn og lærerbolig mv.

Hjemmesiden, der også i 2024 har været velbesøgt, er blevet udvidet med udgangspunkt i dels samlingens oversigt over seminarieelevernes eksamensresultater i 1806, gengivet efter originaldokumentet på Rigsarkivet, dels elevbøger fra 1833-34, hvor periodens undervisningsmetoder dokumenteres; de er gjort tilgængelige ved transskription udført i samarbejde med gotiskgruppen i Furesø.

Ved samarbejdsaftalen er Jonstrupsamlingens Venner forpligtet på at sikre, at samlingen til hver en tid fremstår præsentabel. Det har i 2024 resulteret i en *nyindretning af rum 5 om øvelsesskolen*, som har fået nyt gulvtæppe. Samtidig er de smukke originale paneler frilagt, og de udstillede genstande har fået bedre rammer. Endvidere har Fransk Severin Hansen, medlem af frivilliggruppen, løst den vanskelige opgave at bygge en vitrine til skelettet i rum 2.

Desuden er der i årets løb i samarbejde med Fontænehuset forberedt en nyindretning af samlingens første rum, som kan give en klarere formidling af seminariets bygningshistorie. Den håber vi at kunne åbne dørene til sommeren 2025.

Sidst, men bestemt ikke mindst, skal der lyde en stor tak for støtte og opbakning til medlemmerne af Jonstrupsamlingens Venner og til frivilliggruppen, uden hvis vedholdende indsats periodens aktiviteter ikke havde været mulige.

Denne skriftlige beretning uddybes på generalforsamlingen i formandens mundtlige beretning.